

Biblioteka
POSEBNA IZDANJA

Urednik izdanja
Aleksandar Šurbatović

Naslov originala
James Altucher
CHOOSE YOURSELF
Be happy, make millions, live the dream

Copyright © James Altucher 2013
Published by special arrangement with 2 Seas Literary Agency
and Livia Stoia Literary Agency.
Copyright © ovog izdanja *Dereta*, 2021

DŽEJMS ALTUČER

Izaberi sebe

BUDI SREĆAN,
ZARADI MILIONE,
ŽIVI SAN

Prevod sa engleskog

Uroš Nikolić

Beograd
2021
DERETA

Biram sebe!

PREDGOVOR

Studirao sam informatiku. Onda me je zainteresovala standap komedija. Zatim sam se nekako našao na poziciji prvog čoveka Tvitera. Živimo u svetu u kome put od žute cigle ima mnogo račvanja, i može nas odvesti na brojna, neverovatna putovanja.

Predviđanje krajnjeg cilja ovakvih putovanja postaje sve teže.

Vreme u kome su velike korporacije vodile brigu o nama od početka do kraja već je iza nas. Ali to su dobre vesti. Znači da možemo da biramo život kakav želimo za sebe. To radite tako što dajete sve od sebe u datom momentu. Upravo sada. Tako što ispoljavate hrabrost u datom momentu. Upravo sada. Nema potrebe čekati neki drugi momenat. U osnovi Tvitera je ideja da čitav svet razgovara upravo sada. To je vrhunski vid improvizacije. I tačno je, često je komičan. I često u njemu ljudi iznova izmišljaju sebe i započinju nove razgovore.

Svidelo mi se što se iz Džejmsove knjige vidi da je i on prošao sličan, turbulentan put. Izabrao je svoju stazu ka uspehu ne znajući ishod. Šta će se s njim desiti do kraja – pa, nadamo se da neće završiti u jarku. Ko zna?

Ključ svega je hrabrost u ovom trenutku. Kao što Džejms kaže u naslovu svoje knjige: „Izaberi sebe”, i objašnjava kako. Izaberi sebe, ovde i sada.

Ako to uradiš, ne samo što nećeš moći da planiraš uticaj koji ćeš imati već često nećeš biti ni svestan da ga imaš. Ali jedno je sigurno: ako ti ne doneseš hrabre odluke za sebe, niko drugi neće.

Ne postoji samo jedan put. Postoji svaki put. Svaki put počinje ovim trenutkom. Da li si izabrao sebe u ovom trenutku? Možeš li da budeš hrabar? Ako jesi, i ako možeš, onda će te svi putevi voditi na isto mesto. Upravo sada.

#chooseyourself

– Dik Kostolo, generalni direktor Tvitera

IZABRAO SAM SEBE

UVOD

Mislio sam da ću umreti. Berza je pukla. Internet je pukao. Niko mi se nije javljao. Ostao sam bez prijatelja. Ili će me pogoditi infarkt ili ću se jednostavno ubiti. Imao sam polisu životnog osiguranja od 4 miliona dolara. Želeo sam da moja deca imaju lep život. Verovao sam da se to može desiti jedino ako se ubijem. Moje trošenje se otelo kontroli. Zaradio sam nešto novca i postepeno sam usvojio životni stil pijane rok zvezde. Onda sam odjednom sve izgubio, moj račun u banci srozao se na nulu tokom najgore recesije u poslednjih dvadeset godina. Govorim o 2002, ali sam isto tako mogao da govorim i o 2008: godini u kojoj sam izgubio kuću, porodicu, prijatelje, posao, poslove.

Moj vrtoglavi pad počeo je 1998. kada sam prodao kompaniju u trenutku u kom je *tačka-kom* mehur počeo da narasta. Bio sam pametan, pomislio sam. Na vreme sam izvukao pare. Onda je sve krenulo naopako. Kupio sam kuću koju nisam mogao da priuštiti. Stekao sam skupe navike koje nisam bio u stanju da održavam. Kockao sam se, trošio, davao i pozajmljivao svima koje sam znao. Stotine hiljada dolara. Zatim i milione.

Osnovao sam novu kompaniju. Uložio sam milione u nju. Verovao sam da moram da kupim ljubav. A to je bilo moguće samo sa gomilom para. I to je propalo.

Izgubio sam kuću. Izgubio sam sav novac. Izgubio sam svako zrno samopouzdanja koje sam imao. Izgubio sam sve prijatelje. Nisam imao pojma šta da radim. Svaki moj pokušaj da usmerim brod dalje od opasnosti neslavno je završen.

Rasplakao bih se pred ćerkama jer sam smatrao da sam im upropastio živote. Više se nije radilo samo o mojoj propasti ili o propasti mog biznisa. Propao sam i kao otac. Nisam imao dovoljno novca da otplaćujem hipoteku koja im je garantovala krov nad glavom.

Bio sam zvanično izgubljen. Nije mi ostalo ništa. Nula. *Manje* od nule, zapravo, zato što sam imao dugove. Milionske dugove.

Do 2002. iscrpeo sam sva sredstva. Mislio sam da će to biti moj najgori trenutak. Da će biti gore od smrti. Pogrešio sam.

Krajem 2002. imao sam razgovor s roditeljima. Bio sam ljut i depresivan. Posvađali smo se. Oko čega – više nije ni važno.

Spustio sam slušalicu i prekinuo svaki kontakt s njima.

Tokom narednih nekoliko meseci moj otac je pokušao da stupi u kontakt sa mnom. Polako sam se vraćao. Pisao sam. Pojavljivao sam se na televiziji. Čestitao mi je. Poslednje čestitke uputio mi je nekih šest meseci nakon što sam poslednji put razgovarao s njim.

Nisam mu odgovorio.

Nedelju dana kasnije doživeo je moždani udar. Izgubio je moć govora. Umro je a da mu se više nikada nisam obratio.

A ja sam i dalje bio švorc, gladan, očajan i depresivan. Paničio sam. Niko mi nije priskakao u pomoć. Niko mi nije pružao priliku. Niko mi nije davao prostor da iskažem svoj talenat. Znao sam da ću morati da se pomučim, ali svet je postao naopako mesto, a ja nisam znao kako da ga ispravim. Kako da ga popravim.

Po svim merilima, 2008. bila je identična 2002. Uspeo sam da stanem na noge. Izgradio sam još jednu kompaniju i prodao je. Zaradio sam mnogo novca, a zatim sam besmislenim trošenjem ostao bez ičega. Ponovo. Samo, ovog puta sam prolazio i kroz razvod, izgubio sam još više prijatelja, dve moje kompanije

istovremeno su bankrotirale i nisam imao predstavu kako ću se izvući iz rupe koju sam sâm sebi iskopao.

Ovakvi obrti nisu mi se desili samo jednom. Ili dvaput. Već mnogo puta. U poslednjih dvadeset godina pokrenuo sam dvadeset kompanija, od kojih je osamnaest bankrotiralo. Promenio sam karijere pet ili šest puta, šetao sam se kroz sektore od softvera preko finansija do medija. Napisao sam deset knjiga. Izgubio sam mnoštvo poslova. Bio sam slomljen, srušen, suicidalan, očajan, anksiozan, depresivan. I svaki put sam morao da iznova izmislim sebe, da iznova postavim svoje ciljeve i svoju karijeru. U najvećem broju slučajeva nisam primećivao koje sam korake ponavljao, bilo pozitivne ili negativne. Čim bih postigao uspeh, nepogrešivo bih se vraćao svojim starim navikama i proćerdao bih bogatstvo.

Ipak, nešto je te 2008. bilo drugačije. Svet se menjao. Novac je curio iz sistema. Svi su dobijali otkaze. Prilike za posao nestajale su podjednako brzo kao i novac. Više nisam samo ja propadao, već čitav svet, i nije bilo izlaza.

Od razmišljanja o svemu tome po čitav dan bi me bolelo stomak. Nema izlaza. Nema izlaza. Ponavljao sam tu rečenicu u sebi. Verovao sam da ću se na taj način jednostavno ugasiti. Ali to nije bilo moguće. Imao sam decu. Morao sam da se oporavim. *Morao sam.* Morao sam da se pobrinem za sebe. Morao sam da se pobrinem za svoju decu. Morao sam jednom za svagda da shvatim kako da se izvučem iz rupe, kako da se podignem s poda i nastavim da stojim. Morao sam da pronađem način ne samo da dođem do vrha već i da se tamo zadržim.

Tada mi je sinulo. Dok se sve menjalo. Shvatio sam da niko drugi to neće uraditi za mene. Ako želim da stignem do vrha, i da se na vrhu zadržim, moram izabrati sebe. Na svaki način. Naprosto, nisam imao izbora.

Više ne možemo priuštiti da se oslanjamo na druge niti da ponavljamo iste greške iz prošlosti. Novi talas dramatično je izmenio izgled naših života. Kao što ćemo videti u narednih nekoliko

poglavlja, srednja klasa je iščezla, radna mesta su nestala i svaka industrija je u procesu transformacije. Ako žele da opstanu, i pojedinci moraju da se transformišu.

To znači da svake sekunde morate birati sebe ako želite da uspete. Za mene je to značilo da moram da se zagledam u svoj život i shvatim (najzad!) šta sam tačno radio svaki put kada sam se podizao s poda i ponovo kretao u akciju. Više nije bilo poda na koji bih se srušio. Ranije sam kucao u drvo, i bukvalno i metaforički, svakog jutra, moleći se da ne podlegnem svom zavisničkom ponašanju. Kada sam izabrao sebe, promenio sam i tu naviku.

Sada se svakog dana budim sa osećanjem zahvalnosti. Moram da budem zahvalan. I moram da prebrojim stvari koje trenutno imam u izobilju. Bukvalno da ih prebrojim. Ako to ne uradim, nećeće. Već sam viđao kako nestaju. Ne želim da se to ponovi.

U nekim kulturama, poput budizma, *želite* da stvari nestanu iz vašeg života, da svedete potrebe i želje na najmanju moguću meru. Želite nekakav oblik prosvetljenja. Ja verujem i u takav pristup. Ne verujem da njime automatski isključujemo izobilje. Ako, recimo, smanjite očekivanja, vrlo lako ćete ih premašiti.

Uz to – i mrsko mi je da to kažem – najpre morate platiti račune. Računi su skupi. I sve je teže pronaći način da se namire. Jedno je znati „Tajnu” ili se voditi savetima o kojima ste čitali kako biste uneli pozitivnost u vaš život, ali stvoriti prilike za sebe nešto je sasvim drugo.

Sigurno ih nećete pronaći dok čitate knjigu. One se stvaraju neprestanim radom u svakodnevnom životu. U tu praksu uključeni su zdravlje, veštine finansijskih eksperata, kao i opšte razumevanje usrane ekonomske situacije u kojoj se danas nalazimo.

Poslednje četiri godine pišem o ovoj praksi, kao i o svom napredovanju na povratku iz mrtvih. Tokom ovog procesa, moj život se, kao nekakvom magijom, neverovatno promenio nabolje. Zapravo, bilo je više od magije, jer o ovome nikada nisam ni mogao da sanjam. Različiti poslovi i investicije doneli su mi milione (koje nisam

proćerdao), upoznao sam ljubav svog života i oženio se njome, počeo sam da veźbam i svakog dana se budim i radim baš ono što Źelim. I ne samo da rezultate vidim kod sebe već ih uoćavam i kod bezbroj ćitalaca koji uspešno primenjuju iste principe.

O svemu tome pišem u ovoj knjizi. Izabrao sam sebe. I vi ćete.

EKONOMSKA ISTORIJA ERE „IZABERI SEBE”

U poslednjih pet hiljada godina, većina čovečanstva robovala je nekolicini odabranih gospodara koji su razumeli kako nasilje, religija, komunikacija, dug i klasni sukobi zajedno dovode do dominacije nad velikom grupom ljudi.

Gutenbergova štamparska presa predstavljala je prvu pukotinu u brani. Omogućila je ljudima da iskorače iz svojih ćelija i razmjenjuju ideje preko velikih udaljenosti, a kasnije i da ih umnožavaju. Ovo je najpre rezultiralo renesansom, zatim protestantskom revolucijom, a naposljetku se skupilo dovoljno naučnih otkrića za rasplamsavanje industrijske revolucije.

Ipak, era „izaberi sebe” vukla je direktne korene iz Drugog svetskog rata. A žene su bile one koje su je pokrenule.

Tokom Drugog svetskog rata 16 miliona Amerikanaca napustilo je svoju zemlju i otišlo u ubilački pohod. Za to vreme neko je morao da radi u fabrikama i kancelarijama kako bi zemlja nastavila da funkcioniše. Žene su preuzele odgovornost i ispunile zadatak.

Kada su se muškarci vratili, žene su, sasvim ispravno, zaključile da više ne žele da sede kod kuće. Želele su da rade, doprinose i zarađuju. Zarađivanje je bilo zabavno i pružalo im je nezavisnost.

Odjednom smo s jednog člana porodice koji je privređivao prešli na dvoje članova i posleratna ekonomija doživela je pravi-pravcati bum.

Prvi put u skoro trideset godina Amerikanci su imali novac. Mnogo novca. Američka industrijalizacija širila se svetom. Ubrzo

su Sjedinjene Države kontrolisale globalnu ekonomiju. Globalni konglomerati uzdizali su se iz pepela kompanija koje su za dlaku izbegle bankrot tokom Velike depresije.

Prvi put u više decenija Amerikanci nisu morali da brinu da će ostati bez posla. Bilo je dovoljno poslova i za žene i za muškarce. Razvitak porodica sa dvostrukim prihodima značio je više novca u svakom domaćinstvu.

Šta su svi radili sa zarađenim novcem? Kupovali su takozvani američki san. San koji osnivačima Sjedinjenih Država nikada nije pao na pamet, ali koji je postao toliko ključan deo naše kulture tokom 50-ih godina XX veka da bi protivljenje njegovoj svrsi bilo jednako bogohulno kao protivljenje osnovama američkog ustava.

Šta je bio američki san?

Počinjao je sa kućom i belom drvenom ogradom. Ljudi više nisu morali da žive u gradovima. U stanovima u kojima su sa svih strana bili okruženi drugim ljudima. U vreme kada su roditelji naših roditelja odrastali većina ljudi živela je u stambenim zgradama. Svi stanari delili su jednu žicu za veš, sva deca su se igrala oko hidranta ispred zgrade, a svaki prdež čuo bi se tri sprata ispod. Smrad kanalizacije i neprestano ratovanje sa stenicama bili su sastavni deo života desetinama miliona imigranata.

Mojim roditeljima. Vašim roditeljima.

A onda su stvari bile drugačije. Mogli su da se presele u predgrađe, sa širokim ulicama i bazenima i jarko obojenim tržnim centrima. Mogli su da imaju dvorište. PROSTOR! Zatim bi kupili automobil i svakog dana se vozili na posao auto-putem sa četiri trake. Kupili bi i drugi automobil, za letovanje.

A onda, magija! Televizor, izvor zabave tokom neobično tihih večeri u predgrađu. A onda i kolor-televizor! *Poljubac kapetana Kirka i poručnice Uhuru u punom koloru!* A ako bi vam nakon toga ostalo nešto novca, slali biste decu na neki od koledža koji su nicali širom zemlje kako biste sebi obezbedili još bolje poslove, još više novca i još veće kuće.

Možda ste pomislili da koristim frazu „američki san” zato što se baš tim pojmom ljudi služe kako bi opisali čitavu mitologiju kućica sa belom drvenom ogradom.

Voleo bih da je tako.

Zapravo, termin „američki san” potiče iz marketinške kampa-
nje koju je razvila „Fani Mej” kako bi sveže situirane Amerikance
ubedila da uzimaju hipoteke. Zašto da kupite kuću svojim teško
zarađenim novcem kada je možete kupiti novcem nekog drugog?
Ovo je vrlo verovatno najbolji marketinški slogan ikada smišljen.
Čitava nacija poverovala je da će industrija zajmova teška 15 tri-
liona dolara dovesti do sveopšte sreće. Zahvaljujući „američkom
snu”, mir i tišinu predgrađa ubrzo je zamenila očajnička potreba
da se ostane na vrhu.

Čitav život nas zavaravaju marketinški slogani, kao i Gospoda-
ri Svemira koji su ih stvorili. Ne želim da zvučim zlobno. Ne kri-
vim ih. Uvek sam krivio jedino sebe. Svaki trenutak u kojem sam
bio izmanipulisan, prisiljen ili poražen isključivo je moja zasluga.
Samo su radili svoj posao. Ali ipak... majstori su manipulacije. A
mi moramo da naučimo kako da razlikujemo glupost od mudrosti
i izgradimo sopstvene živote.

Postoji izreka: „Učen čovek traži više. Ali mudar čovek traži
manje. A zatim još manje.”

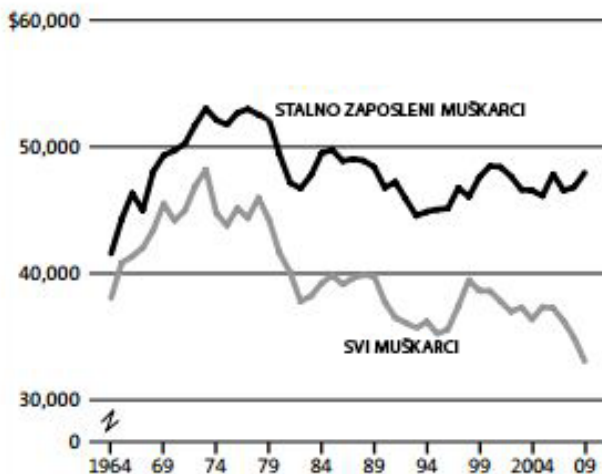
Svi su bili učeni. I svi su želeli dva automobila umesto jednog.
Prostraniju kuću. Decu na koledžu. Veći TV. Kako da isplaćamo
sve to? Dve zarede u domaćinstvu više nisu bile dovoljne!

Šezdesetih godina ekonomiju je pomogao bum tržišta akcija. A
onda je došlo „Veliko Društvo”. Novi marketinški slogan! Kada je
70-ih godina tržište akcija utihnulo, dogodila se masivna inflacija
ne bi li se povećali prihodi. Godine 1976. prvi put je upotreblje-
na fraza „u korak sa Džounsovima”, odnoseći se na ideju da više
nikada ne možemo biti zadovoljni. Koliko god materijalnih doba-
ra prikupili, uvek će postojati misteriozna „porodica Džounsovih”
koja je imala više. Stoga i *nama* treba više.

Osamdesetih godina dogodio se novi bum na tržištu akcija. Odmah zatim usledio je bum rizičnih obveznica. Devedesete su donele „mirovne dividende” nakon raspada Sovjetskog bloka i procvat interneta. Čak i dok je azijsko tržište pucalo, Alan Grinspen, predsednik Federalnih rezervi, upumpavao je novac u sistem – ne samo kako bi ublažio efekte potencijalne „azijske zaraze” već i iz straha da bi sve moglo da se završi kada „milenijumska buba” pogasi sva svetla.

Žurka je morala da se nastavi! Uprkos činjenici da je prosečna zarada muških radnika bila u neprestanom padu još od 1970-ih. Ne verujete mi? Verujte podacima:

PROSEČNA GODIŠNJA PRIMANJA (2009)

Napomena: muškarci od 25 do 64 godine. Prilagođeno inflaciji pomoću CPI-U.

Izvor: „The Problem with Men: A Look at Long-Term Employment Trends”, The Hamilton Project, December 2010. (http://www.brookings.edu/opinions/2010/1203_jobs_greenstone_looney.aspx)

Svaki ekonomista na svetu pokušaće da pronađe opravdanje za ovaj grafikon, ali njegov sunovrat je nezaustavljiv iz razloga koje ću objasniti u ovoj knjizi: između ostalog, zbog povećanja efikasnosti, globalizacije, tehnoloških inovacija i činjenice da vas šefovi jednostavno mrze.

Tako je, mrze vas. Vi vredite sve više. Oni vas plaćaju sve manje. U mom svetu, to je definicija „prezira“.

Nije vaš šef jedini problem. On samo pokušava da preživi. Problem je njegov šef. A zatim i šef njegovog šefa. Sve do samog vrha lanca ishrane. A ko je na vrhu? Nikada nećemo saznati. Verujte mi, vi i ja nikada nećemo saznati ko je na vrhu. Ne verujem da postoji nekakva zavera. Jednostavno je tako.

Zatim je pukao internet. I umesto da ojača temelje američke ekonomije, Alan Grinspen je odvrnuo sve pogone Federalnih rezervi na maksimum i zatrpao tržište nekretnina gotovim novcem. U mnogim delovima zemlje cene nekretnina su se utrostručile, stvoren je veštački prosperitet i Sjedinjene Države su delovale bogatije nego ikada.

Naravno, i potrošnja se povećala, pre svega zahvaljujući bankama. Omogućile su ljudima da stave nekretnine pod hipoteku kako bi otplatili dugovanja s kreditnih kartica. Možete li da zamislite? Svako letovanje koje ste platili svojom viza karticom zapravo su platili tanki zidovi kuće koja je noću grejala vašu decu. Kuća se raspadala pred vašim očima – baš kao i vaš život – ali vi niste mogli da priuštite popravku jer VEGAS, BEBI, VEGAS!

Dugovanja na kreditnim karticama su između 2005. i 2007. porasla sa 700 biliona na 2 i po TRILIONA. Za samo dve godine. Svi su imali velike televizore, po dve kuće, najnoviju „viking“ kuhinjsku opremu, čamac, dva automobila koja nisu štetila

okolini (pranje savesti usled nekontrolisanog trošenja) i večerali su u restoranima dva do tri puta nedeljno.

A kada kažem „svi”, zapravo mislim „ja”. Ne znam šta su drugi radili. Samo znam šta se desilo meni. I znam da sam bio duboko zaglibio.

Pokrenuo sam mnoštvo kompanija, zaradio i izgubio milione, pomislio sam da sam „uspeo u tome”, ali sam tada morao da se zapitam: šta je TO? Šta je moj „uspeh” zaista značio? Više ne mogu ni da razmišljam o tome. Svaki put kad pokušam, obuzme me svrab i češem se i trebam kao šizofreničar. Biće da sam razvio nekakav akutni nervni poremećaj. Ruke mi drhte i tresu se jer...

Grrrr!

2008.

Veliki talas je udario. Odjednom su svi bili goli! Svi smo znali šta se desilo: sve je puklo. Tokom prethodnih ekonomskih uspona i padova, američka tehnološka inovacija je nekako uspevala da očuva srednju klasu. Ali to vreme je gotovo. Na horizontu više nema procvata kojima bismo mogli da se nadamo. Najpametniji studenti iz Kine, Indije i drugih mesta ostaju kod kuće. A oni koji dođu u Sjedinjene Države na studije vraćaju se odmah nakon diplomiranja, umesto da se presele u Silikonsku dolinu, zasnuju kompanije i stvore radna mesta i profit. Kompanije i pojedinci koji danas zarađuju u Americi ulažu u inostranstvu, u potrazi za jeftinijim kapitalom za svoj tehnološki razvoj.

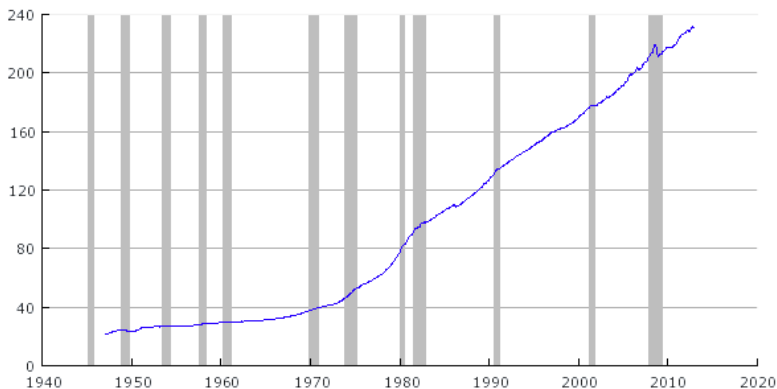
Jedini izlaz bio je da se vlada još više zaduži. Vlada je spasla svaku banku i plaćala im je kamate, čime je veštački održavala finansijski sistem u životu. Objasniću vam.

Cene će uvek rasti. Razlog je jednostavan: deflacija je strašnija od inflacije. U deflatornom okruženju, ljudi prestaju da kupuju jer kažu sebi zašto kupiti danas kada sutra mogu da prođem jeftinije. Stoga će vlade uvek uvoditi mere za povećanje inflacije. Što će, s

druge strane, usloviti dalji pad prosečne godišnje zarade. Još uvek mi ne verujete? Evo dokaza:

CENOVNI INDEKS ZA SVE URBANE POTROŠAČE: SVI ARTIKLI (CPIAUCSL)

Izvor: Ministarstvo rada Sjedinjenih Država:
Biro za statistiku rada

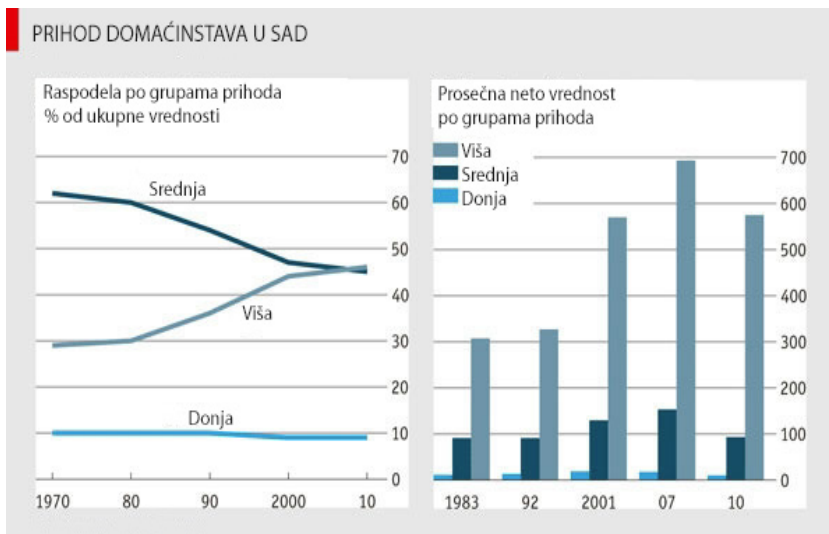
Osenčena polja predstavljaju periode recesije.

2013. research.stlouisfed.org

INFLACIJA NAKON 1940, POSREDSTVOM VAŠE LOKALNE BANKE FEDERALNIH REZERVU:

Primitite mali skok tokom 2008/2009. Imali smo kratak period deflacije. Šta je onda usledilo? Najgora ekonomska kriza još od 1929, dvocifreni procenti nezaposlenih i propadanje srednje klase uz bogaćenje više klase.

* * *

Izvor: Pew Research Centre.

Napomena:

Da li ste se ikada zapitali zašto tržište akcija jednostavno nije nastavilo da tone? Kako je uopšte uspelo da se povrati i da od marta 2009. do dana kada ovo pišem zabeleži rekordan rast?

Vrlo jednostavno – i tvrdim to bez imalo oholosti – lično sam spasao tržište akcija Sjedinjenih Država.

Doselio sam se na Vol strit početkom marta 2008. Tačnije na ugao Brod strita i Vol strita, u zgradu u kojoj se nekada nalazila banka Džej Pi Morgana. Verovatno se sećate da je upravo ova zgrada bila poprište prvog većeg terorističkog napada na tlu Amerike. Prvog septembra 1920. italijanski anarhisti su bacili bombu na nju, pri čemu je poginulo 38 ljudi, a 143 ranjeno (hvala Vikipediji. Hvala internetu. Sada imam sve brojeve koji mi trebaju do kraja života. Moja zgrada, bomba, 38 poginulih).

Nekih trideset i devet godina kasnije, u najgorem mogućem trenutku, nekom je palo na pamet da zgradu preuredi za stanovanje. Imala je kuglanu. Teren za košarku. Bazen. Teretanu. Ipak, stanove niste mogli ni da poklonite. Pravi-pravcati grad duhova. NIKO nije hteo da živi na Vol stritu. Nije bilo depresivnije grupe ljudi od radnika na Njujorškoj berzi, zašto bi bilo ko želeo da živi u njihovoj blizini? Bila je to crna rupa kapitalizma.

Naravno, ja sam se uselio. Ispred mog prozora: svetski poznata zgrada Njujorške berze. Sa desne strane nalazio se Federal hol, u kome je Džordž Vašington položio zakletvu kao prvi predsednik Sjedinjenih Američkih Država. Ogromna zastava noću se osvetljavala, a svetlost u negativu preplavila bi mi čitav stan. Obožavao sam to.

Sve u vezi s tim mestom mi se sviđalo. Osećao sam se kao deo istorije. Možda je ovo mogao biti moj novi početak. Što je delovalo prilično čudno, budući da je sve ostalo odlazilo dođavola. S&P 500 bio je najniži u poslednjih 20 godina, dostigao je magijsku, đavolju brojku 666. Gubio sam više novca nego što sam mogao da zamislim, i prolazio sam kroz razvod. Jednom sam pogrešio i pogledao stanje na račun. Ponovo sam razmotrio opcije: da li da se bacim kroz prozor ili da pomešam dovoljno lekova kako bih otupeo do kraja života.

Onda sam ostao bez posla. Niko me nije zvao. Niko nije hteo da razgovara sa mnom jer sam srljao, i svi s kojima sam radio mislili su da sam lud. Svakako se niko nije ponudio da mi pomogne da nešto zaradim. Pokušao sam da pokrenem nove poslove, ali potencijalni partneri su imali svojih briga, a ni moje zdravlje ni prioritati nisu bili sasvim netaknuti (kasnije ćemo videti da su ove dve stvari ključne za uspeh). Bio sam jednako deprimiran kao i oni, a oni su bili jednako deprimirani kao i svi ostali.

Nije u pitanju bio samo krah tržišta akcija. To objašnjenje bi bilo previše lako. Ljudska rasa nije preživela 200 000 godina da bi je dotukao mali skok na grafikonu.

SADRŽAJ

PREDGOVOR	7
IZABRAO SAM SEBE: UVOD	9
EKONOMSKA ISTORIJA ERE „IZABERI SEBE”	14
INFLACIJA NAKON 1940, POSREDSTVOM VAŠE LOKALNE BANKE FEDERALNIH REZERV:	20
PERMANENTNO PRIVREMENO	24
SVI SU SE SMEJALI	30
DA LI NEKA OSOBA IMA KONTROLU NAD TVOJIM ŽIVOTOM?	36
KAKO IZABRATI SEBE	40
JEDNOSTAVNA SVAKODNEVNA PRAKSA (ili Zašto toliko ljudi želi da umre)	49
ŠTA AKO SAM U KRIZI?	55
IZABERI ŽIVOT	58
KAKO DA SAM OBJAVIM KNJIGU?	61
PRONAĐI SVOJU SVRHU	64
KAKO DA POTPUNO NESTANEŠ I NE DOZVOLIŠ DA TE PRONAĐU	69
SAD STVARNO, MOGU LI DA NESTANEM?	73
SAMO URADI TO	77
MALO KONKRETNIJE: ŠTA DA URADIM?	91

NE KOŠTA MNOGO DA SE ZARADI MILIJARDA	104
POSTANI MAJSTOR PRODAJE	111
PREGOVARANJE JE BEZVREDNO, PRODAJA JE SVE.	112
DESET KLJUČNIH TAČAKA PRODAJE:	114
KAKO POSTATI MAŠINA ZA IDEJE	118
DESET IDEJA ZA POČETAK.	128
NEMOJTE IMATI MIŠLJENJE.	136
KAKO DA OSLOBODITE BOŽJI HORMON.	141
SEDAM NAVIKA IZUZETNO USPEŠNIH MEDIOKRITETA.	148
KAKO BITI MANJE GLUP.	155
ISKRENOST SE VIŠE ISPLATI.	161
NIKADA NISI PREVIŠE MLAD DA IZABEREŠ SEBE: DEVET LEKCIJA ALEKSA DEJA	168
NEOBIČNI SLUČAJ SEKSI FOTOGRAFIJE	177
ŠTA SAM NAUČIO OD SUPERMENA	182
GANDI JE IZABRAO SEBE KAKO BI OSLOBODIO ČITAVU NACIJU	186
DEVET STVARI KOJE SAM NAUČIO OD VUDIJA ALENA	189
SPOSOBNOST I POSLEDNJI KONCERT <i>BITLSA</i>	197
ŠTA DA RADIŠ KADA TE ODBIJU	201
PREŽIVETI NEUSPEH	207
CEO SVET JE TVOJ.	210
IZJAVE ZAHVALNOSTI.	215

Džejs Altučer
IZABERI SEBE
Budi srećan, zaradi milione,
živi san

Za izdavača
Dijana Dereta

Lektura i korektura
Blum

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-365-8

Tiraž
1000 primeraka

Beograd 2021.

Izdavač / Štampa / Plasman
DERETA doo
Vladimira Rolovića 94a, 11030 Beograd
tel./faks: 011/ 23 99 077; 23 99 078

www.dereta.rs

Knjižara DERETA
Knez Mihailova 46, tel.: 011/ 26 27 934, 30 33 503

CIP – Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

159.947.3

005.336

АЛТУЧЕР, Џејмс, 1968–

Izaberi sebe : budi srećan, zaradi milione, živi san /
Džejms Altučer ; prevod sa engleskog Uroš Nikolić. –
1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2021 (Beograd :
Dereta). – 217 str. ; 21 cm. – (Biblioteka Posebna izdanja /
[Dereta])

Prevod dela: Choose yourself / James Altucher. – Tiraž
1.000. – Str. 7–8: Predgovor / Dik Kostolo.

ISBN 978-86-6457-365-8

a) Психологија успеха

COBISS.SR-ID 35036169